

សន្លឹកព័ត៌មានស្តីពីថ្នាំវ៉ាក់សាំង

ការប្រើវ៉ាក់សាំងហ្សូស្ទ័រមុគ្គា (រើម)៖ តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ

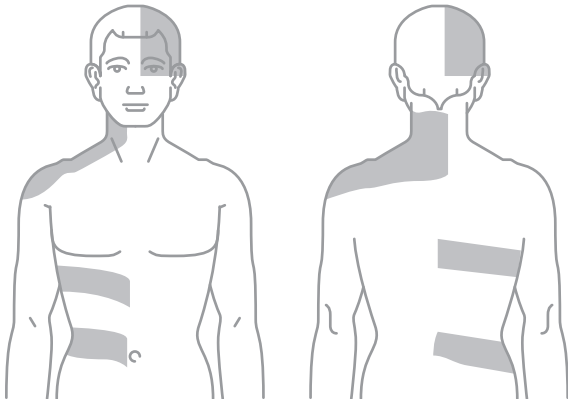
Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃព័ត៌មានអំពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនគឺអាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1. ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងហ្សូស្ទ័រមុគ្គា (រើម) អាចបង្ការ ជំងឺរើម។

រើម (ត្រូវបានគេហៅថាហិពហ្សូស្ទ័រ ឬហៅថារើម) គឺជាកន្ទួលលើស្បែកក្រលំលាប់ខ្លាំងមួយ ដែលមានពងបែក។ លើសពីកន្ទួលរមាស់ ជំងឺរើមអាចបណ្តាលឱ្យក្តៅខ្លួន ឈឺក្បាល ញាក់ ឬឈឺក្រពះ។ ការឆ្លងរើមមិនងាយបំប្លែងទៅជាបញ្ហាស្ថិតស្ថេរ ដូចជាជំងឺរលាតស្មុត បញ្ហាត្រចៀក ឯងឺតភ្នែក រលាកខ្នុរក្បាល (រលាកស្រោមខ្នុរក្បាល) ឬដល់ស្លាប់ទេ។

ហានិភ័យនៃជំងឺរើមកើនឡើងតាមអាយុ។ ផលវិបាកទូទៅបំផុតនៃជំងឺរើមគឺការឈឺចាប់សរសៃប្រសាទរយៈពេលវែងហៅថា postherpetic neuralgia (PHN) ។ PHN កើតឡើងនៅកន្លែងដែលមានកន្ទួលរមាស់ ហើយអាចមានរយៈពេល ជាច្រើនខែ ឬច្រើនឆ្នាំបន្ទាប់ពីកន្ទួលនោះបាត់។ ការឈឺចាប់ពី PHN អាចធ្ងន់ធ្ងរ និងចុះខ្សោយ។

ហានិភ័យនៃ PHN ឡើងតាមអាយុ។ មនុស្សវ័យចំណាស់ដែលមានជំងឺរើមទំនងជាវិវត្តទៅជា PHN ហើយមានការឈឺចាប់យូរអង្វែង និងធ្ងន់ធ្ងរជាងមនុស្សវ័យក្មេង។

អ្នកដែលមានប្រព័ន្ធការពាររាងកាយចុះខ្សោយ ក៏មានហានិភ័យខ្ពស់នៃការកើត ជំងឺរើម និងផលវិបាកពីជំងឺនេះផងដែរ។

រើមបង្កឡើងដោយវីរុស វ៉ារីសេឡា ហ្សូស្ទ័រ ដូចគ្នានឹងវីរុសដែលបង្កជំងឺអុតស្វាយ។ បន្ទាប់ពីអ្នកកើតជំងឺអុតស្វាយ វីរុសនោះនឹងសង្កំនៅក្នុងខ្លួនរបស់អ្នក ហើយអាច បង្កជារើមនៅពេលក្រោយ។ ជំងឺរើមមិនអាចឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតបានទេ ប៉ុន្តែមេរោគដែល បណ្តាលឱ្យកើតជំងឺរើមអាចរីករាលដាល និងបង្កជំងឺអុតស្វាយចំពោះអ្នកដែល មិនធ្លាប់កើតជំងឺអុតស្វាយ ឬមិនធ្លាប់ទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺអុតស្វាយ។

2. វ៉ាក់សាំងការពាររើម (ការប្រើមុគ្គា)

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរើមមុគ្គា ផ្តល់នូវការការពារជំងឺរើមប្រឆាំងនឹងជំងឺរើម។ តាមរយៈការការពារជំងឺរើម ថ្នាំវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរើមមុគ្គា ក៏អាចការពារ ប្រឆាំងនឹង PHN និងផលវិបាកផ្សេងៗទៀតផងដែរ។

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរើមមុគ្គា ត្រូវបានណែនាំឱ្យប្រើសម្រាប់មនុស្សដូចតទៅ ៖

- មនុស្សចាស់អាយុ 50 ឆ្នាំ ឬ ចាស់ជាងនេះ
- មនុស្សដែលមានអាយុចាប់ពី 19 ឆ្នាំឡើងទៅដែលមានប្រព័ន្ធការពារ រាងកាយចុះខ្សោយ ដោយសារជំងឺ ឬការព្យាបាល

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរើមត្រូវបានផ្តល់ជាសេរីពីរដួស។ សម្រាប់មនុស្សភាគច្រើន ដួសទីពីរត្រូវបានផ្តល់ឱ្យពី 2 ទៅ 6 ខែបន្ទាប់ពីទទួលដួសដំបូង។ មនុស្សមួយចំនួនដែលមាន ឬនឹងមានប្រព័ន្ធការពារស្មុគស្មាញចុះខ្សោយអាចទទួល វ៉ាក់សាំងដួសទីពីររយៈពេល 1 ខែ ទៅ 2 ខែ បន្ទាប់ពីចាក់វ៉ាក់សាំងដួសដំបូង។ សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកសម្រាប់ជាការណែនាំ។

អ្នកដែលធ្លាប់មានជំងឺរើមពីមុន និងអ្នកដែលបានទទួលវ៉ាក់សាំងវ៉ារីសេឡា (ជំងឺអុតស្វាយ) ត្រូវបានណែនាំអោយទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺរើមមុគ្គា។ វ៉ាក់សាំងនេះក៏ត្រូវបានគេណែនាំសម្រាប់មនុស្សដែលចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរើមសរុបហើយ វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរើមសរុប។ មិនមានមេរោគរស់នៅក្នុងវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរើមមុគ្គាទេ។

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរើមអាចចាក់ឱ្យក្នុងពេលដំណាលគ្នានឹងថ្នាំវ៉ាក់សាំងដទៃទៀត។

3. និយាយជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកដើម្បីស្វែងយល់បន្ថែមទៀត

ប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំរបស់អ្នក ប្រសិនបើបុគ្គលនោះទទួលបានវ៉ាក់សាំង៖

- មាន ប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបន្ទាប់ពីការទទួលវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរមែងរួមគ្នា ឬមាន អាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរ គម្រោមកំហែងដល់ជីវិត
- កំពុងជួបប្រទះស្ថានភាពនៃកើតជំងឺរមែង
- កំពុងមានផ្ទៃពោះ

ក្នុងករណីខ្លះ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំ សុខភាពរបស់អ្នកអាចសម្រេចចិត្តពិនិត្យពេលវេលាចាក់វ៉ាក់សាំងជំងឺរមែង រហូតដល់ការណាត់ជួបនាពេលខាងមុខ។

អ្នកដែលមានជំងឺស្រាល ដូចជាជំងឺផ្លាសាយ អាចទទួលថ្នាំបង្ការនេះបាន។ អ្នកដែលមានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរ ឬធ្ងន់ធ្ងរ គួររង់ចាំរហូតដល់ពួកគេជាសះស្បើយសិន មុនពេលទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងជំងឺរមែង។

អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់លោកអ្នកបាន។

4. ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់សាំង

- ជាធម្មតា អាការៈការឈឺដៃជាមួយនឹងការឈឺចាប់ស្រាល ឬមធ្យម បន្ទាប់ពី ចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរមែងរួមគ្នា។ ការឡើងក្រហម និងហើមក៏អាចកើតមាននៅកន្លែងចាក់ថ្នាំផងដែរ។
- អាការៈអស់កម្លាំង ឈឺសាច់ដុំ ឈឺក្បាល ញ័រ គ្រុនក្តៅ ឈឺក្រពះ និងចង្កោរ ជារឿងធម្មតាបន្ទាប់ពីចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរមែងរួមគ្នា។

ផលរំខានទាំងនេះអាចរំខានជាបណ្តោះអាសន្នដល់ការធ្វើសកម្មភាពប្រចាំរបស់ អ្នកទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ រោគសញ្ញាបាត់ទៅវិញដោយខ្លួនឯងក្នុងរយៈពេល 2 ទៅ 3 ថ្ងៃ។ អ្នកនៅតែអាចចាក់វ៉ាក់សាំងជំងឺរមែងរួមគ្នាជាដូសទីពីរបាន ទោះបីជាអ្នកមានប្រតិកម្មក្រោយពេលចាក់ដូសដំបូងក៏ដោយ។

Guillain-Barré Syndrome (GBS) ជំងឺប្រព័ន្ធប្រសាទធ្ងន់ធ្ងរ ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាកម្រមានណាស់ បន្ទាប់ពីវ៉ាក់សាំងហ្សូសទីរួមគ្នា។

ពេលខ្លះ មនុស្សស្លាប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្ររួមទាំងការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ សូមប្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នករលមុខ ឬចក្ខុញ្ញាណផ្លាស់ប្តូរ ឬឮសំឡេងហឹងក្នុងត្រចៀក។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងក្រុមនឹងបង្កប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរ ឬសធ្ងន់ធ្ងរផ្សេង ឬធ្វើឲ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

5. ចុះបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ?

ប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបអាចកើតឡើងបន្ទាប់ពីអ្នកទទួលថ្នាំបង្ការចាក់ចេញពីគ្លីនិក ប្រសិនបើអ្នកឃើញសញ្ញានៃប្រតិកម្មអាឡែហ្ស៊ីបធ្ងន់ធ្ងរ (កន្ទួលក្រហម ហើមមុខ ហើមបំពងក ពិបាកដកដង្ហើម ឬចង្កាក់ បេះដូងញាប់ រលមុខ ឬខ្សោយ) សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 9-1-1 ហើយបញ្ជូន អ្នកជំងឺទៅមន្ទីរពេទ្យដែលជិតបំផុត។

សម្រាប់សញ្ញាផ្សេងទៀតដែលធ្វើឱ្យអ្នកបារម្ភ សូមទូរស័ព្ទទៅអ្នកផ្តល់សេវា ថែទាំសុខភាពរបស់អ្នក។

ប្រតិកម្មទៅប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំងគួរតែត្រូវបានរាយការណ៍ទៅ Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS)។ អ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់អ្នកជាធម្មតានឹងដាក់របាយការណ៍នេះ ឬអ្នកអាចធ្វើវាដោយខ្លួនឯងបាន។ សូមចូលទៅគេហទំព័រប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង (VAERS) www.vaers.hhs.gov ឬទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-822-7967។ ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង (VAERS) សម្រាប់តែការរាយការណ៍ប្រតិកម្មប៉ុណ្ណោះ។ សមាជិកបុគ្គលិករបស់ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង (VAERS) មិនផ្តល់ជំនួយផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6. តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរអ្នកផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាពរបស់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ មូលដ្ឋានរបស់លោកអ្នក។
- សូមចូលទៅ ឬនៅ Food and Drug Administration (គេហទំព័ររដ្ឋបាលអាហារនិងឱសថ (FDA)) ដើម្បីទទួលបានកញ្ចប់សេវាកម្មថ្នាំបង្ការ និងព័ត៌មានបន្ថែម www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines។
- Centers for Disease Control and Prevention (សូមទាក់ទងមជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ (CDC)) ៖
 - សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO) ឬ
 - ចូលមើលគេហទំព័ររបស់ CDC នៅ www.cdc.gov/vaccines។

Khmer translation provided by Immunize.org